

SOSIALISTINEN AIKAKAUSLEHTI

TOIMITUS

EDWARD GYLLING
Vastaava

O. W. KUUSINEN
Toimitussihteeri

SULO WUOLIJOKI

YRJÖ SIROLA

SISÄLTÖ:

Asema on selvä.

Laajempia näköaloja. *Yrjö Sirola.*

Onko ammattiyhdistysliike ensinkään tarpeellista.
M. Hälleberg.

Torppariolojen uudistamisen johdosta. *E. Gylling.*

Sananen voitto-osuudesta porvarillisena
pikkuparannuskeinona. *S. W.*

Maatalouskysymys Venäjällä.

Katsauksia

ISBN 1796-928x

Sosialismi.net

Tampere 2017

Sosialistisen aikakauslehden numero 7, huhtikuu 1906.
Kieliasu on jätetty alkuperäiseen muotoonsa, vain selvät kirjoitusvirheet on korjattu.

SOSIALISTINEN AIKAKAUSLEHTI

N:o 7

Huhtikuu

1906

ASEMA ON SELVÄ.

Suurlakon aikana oli meillä suuri ajatus: kansalliskokous. Se oli oikea ajatus, mutta ennenaikainen. Aika ei ollut vielä täytetty, emmekä me olleet valmistuneita.

Perustuslailliset herrat riensivät Pietariin, saivat korkeat virkapaikat ja joukon hätälupauksia. Me jäimme odottamaan eduskunnan uudistusta.

Siitä uudistuksesta olisi mahdollisesti voinut tullakin jotain, jos Pietariin olisi esitetty ponteva vaatimus silloin kun — viime joulujen vaiheilla — vielä Venäjällä vallankumouksen aallokko kävi korkeana. Mutta asia oli silloin täällä valtioviisaitten herrain käsissä. Vasta joulukuulla oli saatu kokoon uudistusehdotusta valmistava komitea, ja siihen oli uusi senaatti vielä kutsunut suuren osan sellaisia jäseniä, jotka periaatteessa vastustivat yksikamarijärjestelmää ja yleistä yhtäläistä äänioikeutta. Ja niin kävi, että silloin kun ehdotuksen olisi jo pitänyt olla Pietarissa, tämä komitea tutki kai suhteellisen vaalittavan alkeita.

Vasta hiljattain sai komitea ehdotuksensa valmiiksi. Me hämmästyimme. Siinä oli kyllä säädettyinä yleisen ääni-oikeuden pohjalle perustuva yksikamarijärjestelmä, mutta hallituksen vastuunalaisuudesta — ei jälkeäkään. Ja kuitenkin on selvää, että tulipa vastainen eduskuntamme sisäiseltä järjestykseltään kuinka kansanvaltainen tahansa, ei kansan määräämisvalta, kansan suvereniteetti ole siitä itse asiassa mitään hyötynyt, niin kauan kuin kotimainen hallituksemme on eduskunnasta kokonaan riippumaton. Kansanvalta ja parlamentaarinen hallitusmuoto kuuluvat erottamattomasti yhteen.

Miksi sitte senaatti ja sen asettama eduskuntakomitea ehdotuksessaan tahtoivat pysyttää kotimaisen hallituksemme samallaisena hallitsijan neuvonantajakuntana kuin se on tähän saakka ollut? Eivätkö Suomen politiikan nykyiset johtomiehet tahdokaan tänne kansalle vastuunalaista hallitusta? Toistaiseksi uskomme vielä tässä suhteessa heidän hyvään tahtoonsa. He ovat aina sanoneet taistelevansa maamme sisäisen itsenäisyyden puolesta, ja he tietävät hyvin, ettei sisäistä itsehallintoamme voi turvata muu kuin parlamentaarinen hallitusmuoto. Mutta miksi he sitten vapaaehtoisesti alistuvat Venäjän taantumusmielistä hallitusvaltaa kumartamaan?

Vastaus on selvä: nuo miehet eivät uskalla seistä asiansa puolesta. He luottavat enemmän omaan valtioviisauteensa kuin siihen kansaan, joka heillä on takanaan. Valtioviisau-dellaan he luulevat voivansa vielä pitkät ajat onnellisesti johtaa tämän kansan kohtaloita häilyväin hallitsijalupausten varassa, aivan samoin kuin meidän politiikkaamme on tähän saakka johdettu. Sen vuoksi he armonosotuksina pyytävät

Pietarista meidän oikeuksiamme, eivätkä millään muotoa tahdo pyytääkään enempää kuin mitä varmasti luulevat saavansa.

Ja sittenkin näyttää taas kuin olisi senaatti nyt suunnitellussa eduskunnuudistuksessa Venäjän nykyisen hallitusvallan mielestä pyytännyt liikoja. Pietarissa on näet määrätty senaatin ehdotusta tarkastamaan venäläis-suomalainen sekakomitea, ja ettei ehdotus sen kynsistä ehjänä lähde, sitä ennustaa sekin seikka, että mainitun komitean jäsenenä on ainakin kolme tunnettua suomisyöjää. Meidän senaattimme on tietysti tähänkin taipunut ja vastoin kaikkea »perustuslaillisuutta» valinnut puolestaan suomalaiset jäsenet tuohon mustaan koplaan.

Miten nyt käynee meidän eduskuntauudistuksemme?

On kyllä mahdollista, että senaatin ehdotus, joskin pahasti repelöitynä, sentään palaa Pietarista säätyjen käsitteltäväksi. Eihän oikeastaan luulisi kiihkeimpäinkään »tosivenäläisten» löytävän paljoa vaarallista tällaisessa perustuslakiehdotuksessa, jossa niin juhlallisesti vakuutetaan, että »maan hallituksenjäsenet ovat edelleen, niinkuin tähänkin asti, virkatoimistaan vastuunalaiset lain mukaan Keisarille ja Suuriruhtinaalle». Mutta yhtä suuri mahdollisuus sentään lienee, että koko uudistushomma nyt Pietarissa tapetaan.

Kummassakin tapauksessa me itse asiassa olemme tällä kertaa pelin menettäneet.

Tehkäämme se itsellemme selväksi ja jättäkäämme turhat haaveet. Ainoastaan siten voimme oppia jotain vastaisuuden varalle.

Eräät kansanvaltaisen Venäjän äänenkannattajat ovat näinä päivinä lausuneet meille sen opetuksen, jota nyt

ennen kaikkea tarvitsemme: Älkää enää luottako johtomiestenne valtioviisauteen, älkääkään odottako mitään Venäjän nykyiseltä virkavaltaiselta hallitusmahdilta!

Se neuvo on hyvä pitää mielessä.

Perustuslailliset puoluejohtajat eivät näy oppineen mitään suomettarelaisen valtiotaidon vararikosta. Korkeat herrat täällä politikoivat yhäti niinkuin se hallitus, mikä Venäjällä vielä nykyään on ohjaksissa, tulisi ijät päivät vallassa pysymään. Nuo herrat eivät tunne muuta Venäjää kuin sen vanhan rappeutuneen virkakoneiston, jota synkkä taantumus pitää liikkeessä ja jota tajuttomat pistimet suojelevat.

Nuo herrat ovat vanhoja. Aika on rientänyt heidän edelleen ja huomaamatta luonut uuden Venäjän, nuoren elinvoimaisen edistysmielisen ja kansanvaltaisen Venäjän. Oikeudellisesti tuo uusi Venäjä ei ole vielä syntynyt, mutta todellisuudessa se on jo olemassa. Sen pääaineksia on voimakas sosialidemokratia, jonka vertaista on harvassa maassa ja joka tosiasiassa johtaa koko laajaa kumousliikettä, sekä taaja ja valveutunut radikaalinen porvaristo, joka alituisessa vastustusasemassaan on oppinut todellista vapauden rakkautta ja vakavaa edistyksen intoa. Noihin ryhmiin ovat Venäjällä liittyneet kaikki vapaudentaistelijat, ja niitä on niin suunnaton enemmistö, ettei voi olla enää kuin lyhyen ajan kysymys, koska uusi Venäjä on lopullisesti murtava patonsa ja ottava uudet oikeudelliset muotonsa.

Sen Venäjän kanssa mekin voitamme tai kukistumme, ja sen kanssa meidän on laskumme tehtävä. Silloin kun se lopullisesti täyttää uudistustyönsä, olkaamme silloin valmiit: silloin voimme mekin saada oikeutemme. Ennen ei.

Suomen politiikan nykyiset johtomiehet eivät tätä jaksakaan käsittää. Neuvot ja varotukset kuuluvat kuuroille korville. Ja kuitenkin he näkevät selvästi joka päivä, kuinka heidän valtioviisautensa on Venäjän hallinnollista taantumusta vastaan auttamattomasti avuton.

No heistä viisi. Sellaiset johtajat kukistuvat heti kun maapohja liikahtaa — ehkä ennemminkin, — eikä heistä sen jälkeen kukaan puhu. Mutta heidän takanaan on melkoinen osa kansaa, — kuinka paljon siihen voi luottaa? Paljonko porvarillisissa puolueissamme on kansalaisia, joille viime vuosien puolueriidat ovat merkinneet jotain enempää kuin kieliriitaa tai taistelua virkapaikoista, joita elähyttää rehellinen innostunut edistyksen harrastus ja joilla on tarpeeksi itsenäinen, tarpeeksi kantava mieli kohotakseen suurten tehtävien ymmärtämiseen? Varmaankaan ei paljoa, mutta ehkä joku osa. Ja kuinka moni sitte noista parhaimmista rohkenee uskoa, että me läheisessä tulevaisuudessa voimme voittaa aseman, jossa maamme kohtalo ei enää horju rajantakaisten hallituspiirien oikkujen varassa ja jonka kautta ennen kaikkea kansa itse tulee täällä todelliseksi valtiaaksi? Kuinka monella heistä on rohkeutta lähteä valtaamaan sitä asemaa silloinkin kun kaikki tuntuu epävarmalta?

Ehkä heitä tulee joitakuita. Jos ei, me lähdemme yksin.

Asema on selvä: varustautukaamme.

LAVEAMPIA NÄKÖALOJA.

Myydä henkensä mahdollisimman kalliista, kas siinä taistelijan päämäärä, kun hän on polttanut sillat takaansa ja tietää, ettei peräytymisen mahdollisuutta löydy. Sosiaalidemokratia, taisteleva köyhälistö, on siinä asemassa! Sillä on takana kurjuutta ja kuolemaa, — edessä ei voi pahempaa olla. Kukin, joka tähän taisteluun antautuu, tietää käyvänsä vaaroja vastaan: työstä häätäminen vakaumuksen takia, seurauksena perheen kurjuus tai hiljainen nääntyminen kuluttavan työn ääreen, työkyvyttömyys, turvattomuus, tauti, vankeus ja kuolema, väkivaltainenkin, kas siinä näköaloja, jotka yhä lisäävät ja luonnollisen myrskyn kiihtyvällä vauhdilla ajavat edelleen palkkaorjien laajenevaa laumaa. Ensin taistelevat nämät heräävät joukot hajallaan ilman yhteistä suunnitelmaa, mutta pian opettaa kovien kokemusten koulu ne järjestymään, varustautumaan ja tekemään hyökkäyksensä yhä pätevämpäin todenmukaisuuslaskujen perustalla. — Ja tällöin tarvitaan laveita näköaloja! Mistä niitä olisi tähän maahan tullut? Länteenpäin on meillä rajoina suuret meret ja heti meren takana Ruotsi, jonka vanhoillisia oloja on meillä niin paljon mallina pidetty. Itäänpäin taas on vanha kansallisvastenmielisyys ollut esteenä lähentymiselle. Niin saapuivat lännen virtaukset tänne heikkoina kaikuina ja idän vapausliikkeisiin jäi meiltä tutustumatta — korvaamattomaksi vahingoksi nykyisille ja tuleville taisteluillemme. »Vaikka kokee eipä hylkää herra» oli tunnussana ja odotuksen ja toivon ilmauksena anomukset, joitten tuottamat lupausten sokeripalat otettiin pelastuksen sanomina vastaan. Ja jos tästä toimitto-

muudesta yritettiin joskus päästä, kuten asevelvollisuuslakoissa, niin olivat toiset takinliepeistä häiritsemässä; ja yhteiskunnalliset uudistukset lykättiin aina »parempiin ilmoihiin». Puheessa oltiin vahvoja, kunnes uusi tulokas, sosialismi, selitti »vapaamielisille» heidän sanainsa ja tekojensa todellisen laadun ja osotti »kansanvaltaisten» purjehtineen väärällä lipulla. Se joutui näin ollen heti vasaran ja alasimen väliin, mutta terästyi siinä sikäli, että voi edes osaksi osottaa sitä nopeaa päättäväisyyttä ja ripeää toimintakykyä, jota aika vaatii. Viime vuoden mielenosotukset ja etenkin kansallislakko tätä osottavat, mutta Matti Myöhäsen poikia olemme mekin, sitä ei käy kieltäminen. Olisisihan esim. painovapaus muualle saatuna luonut vapauskirjallisuuden niin valtavan, että sitä olisi riittänyt pimeittenkin päivien varalle, jotka aina — se muistettakoon — ovat uhkaamassa, mutta meillä ei viitenä kuukautena ole saatu aikaan paljoakaan sillä alalla. Se kunnioitettava määrä sanomalehtiä, joka on pantu alulle, on kyllä ripeän toimeliaisuuden merkki, mutta lakkautus voi nämät yhdessä käden käänteessä pyyhkäistä pois, sen sijaan että levitettyä kirjallisuutta on mahdoton haalia takaisin. Ja kirjallisuus, taistelevan proletariaatin koottu kokemus etenkin kuluneelta vallankumousten vuosisadalta olisi meille hyvänä apuna nyt, kun tapaukset tunkevat meitä eteenpäin tällaista vauhtia. Omain kokemustemme tarkempi selvittely ei sekään tekisi pahaa ja etenkin olisivat kansallislakkomme ilmiöt ja erehdykset vaakaan pantavat. Kapteeni Kock on jo puolestaan pannut työn alkuun,¹⁾ mutta

---

¹⁾ »Seitsemän päivää keskusasemalla». Sivuja 119. Hinta 1 mk.

jatkoa tarvittaisiin! Pariisista v. 1871 Lontooseen paenneista kukistetun Kommunin jäsenistä lausui muuan: »Oppi-kaamme, hankkikaamme valistusta, tietämättömyydemme takia on meidät kukistettu». ²⁾

Jos sitten koettaisimme katsoa, missä suhteessa me nyt tarvitsemme laveampia näköaloja, niin on siinä etualalla eduskuntakysymys, sen eri vaiheet ja näiden vaatimat eri taisteltavat. Että varma arvostelumme eduskuntakomitean mietinnöstä ja etenkin senaatin esitysehdotuksesta yhä jatkuu, on luonnollista, sillä tiedämmehän, että — vaikka asia jo nyt tuntuukin pilatulta — olisi meillä vielä ollut tilaisuus vaikka suurlakolla pakottaa säädyt tekemään vaatimamme erittäin tärkeät korjaukset. Kun näet esitys kerran olisi saapunut, niin olisi asia taas ollut Suomen sisäinen kysymys, nyt sen sijaan ja taas valtiopäiväpäättöksen jälkeen — jota nyt tuskin tuleekaan — on sen painopiste Pietarissa ja kaikkien katseiden on käännäyttävä — ei vain sinne, vaan myös koko laajaan valtakuntaan, jonka jatkuvista »liikkeistä» sittenkin riippuu tämän meidänkin elinkysymyksemme kohtalo, niin paljon kuin on täällä uskottu ja uskoteltukin, että se nyt on niin hyvällä tolalla.

Tällöin on erittäin tärkeä lausua mahdollisimman tarkka arvostelu. Mitä esim. tulee eduskuntakomitean viivyttelyyn, joka kyllä arvokkaasti jatkaa koko äänioikeusasiamme historian valtiollisten tyhmyyksien sarjaa — huom. »häpeä-

---

²⁾ Lissagaray, joka proletariatin puolesta on kirjoittanut Kommunin historian, lisää tähän: »Sellaiset sanat panevat porvariston kauhistumaan, kun se sen sijaan nauraa tyhjälle kehuskelulle. Se pelkää terävänäköisiä, ei houkkioita». — Muuten on L:n kirja ruotsiksikin saatavissa (sivuja 551) ja sisältää se kokonaisen aarreaitan rehellen historioitsijan tarkkoja havaintoja tuon merkillisen kumouksen päiviltä.

päivä» 14 p. huhtik. 1905! — niin on se nyt sentään jo auttamaton asia, siis historian oma ja saa siltä arvostelunsa. Emme myöskään unohda sitä, että niin todenmukaisesti kuin kiirehtiminen olisikin pelastanut asian, Venäjän taantumuksellinen byrokratia ehkä jo joului- tai tammi-kuussa olisi ollut kyllin viisas tinkiäkseen marraskuun manifestista. Sama on laita huhujen, jotka kertovat senaatin kulissien takaisista puuhista kaksikamarijärjestelmän ja kuularuiskujen hyväksi. Jo se seikka, että yhtenä ilmiäntä-jana on Novoje Vremja, luulisi karkottavan meidät kauas, mutta eivät todenmukaisuussytytkään huhuja tue. Että meillä on aineksia, joilla on mainio halu näytellä Itämeren maakuntien rosvoritarien osaa — jos uskaltavat, — on kyllä totta, ja tämän koplan vuosikymmeninen jarrutus on kansamme tähän asemaan saattanutkin, mutta mitä hyötyä olisi sellaisesta pelistä senaatille, joka kyllä on ihmeteltävää myöntäväisyyttä jo osottanut, mutta joka myös tietää, että sen on lähdeittävä heti kun marraskuun manifestissa luvatut seikat, etupäässä eduskuntakysymys, tarttuvat karille. Yhdentekevää on meille myös, onko senaatti pyytännyt kuularuiskuja vai ei, sillä tiedämmehän, että Novoje Vremjan edustama hallitus niitä osaa pyytämättäkin lähettää, ja tiedämme myös, että tämän byrokratian elinehtoja on terottaa rajamaitten rotujen ja luokkain taisteluja yli niiden luonnollisen rajan, jotta itse pääsisi vähemmällä vaivalla. Siihen ansaan ei Suomen sosialidemokratia saa langeta, niin jyrkästi kuin arvostelemmekin ja paljastammekin koti- maisten kieräilijäin vehkeitä ja taistelemme niin senaattia kuin valtiopäiviä ja koko porvarisluokan vanhoillisuutta vastaan.

»Yksimielistä Suomen kansaa» on turha uneksia, siitä on kapitalistinen poroporvarius pitänyt hyvää huolta, mutta yhtenäinen esiintyminen heränneen köyhälistön, vapautta rakastavain talonpoikain ja radikaalisen porvariston puolelta — mikäli näitä aineksia meillä nyt sitten on! — ei olisi ollenkaan mahdoton niin onpa se välttämätönkin, jos mieli säilyttää riepuakaan edes sisäisestä itsenäisyydestä siihen saakka, kun vakavimmat mullistukset keisarikunnassa luonnonvälttämättömyydellä taas tempaavat meidätkin pyörteisiinsä. Niihin liikkeihin on meidän siis tutustuttava ja sopivan hetken tullen yhdyttävä ja niitä luulisi meidän yläluokkamme oppivan käsittämään, muutenhan on sen omakin asema toivoton ja kansamme saa kalliisti maksaa tämän »intelligenssinsä» sokeuden.

Hyväänhän tässä eivät kylläkään merkit viittaa, ovathan »radikaalimme» saaneet tuntuvan potkun veljiltään Venäjällä Rus'in kautta. Mutta vielä häilyy vaaka tasossa, vaikka se arveluttavasti alkaakin kallistua pahemmalle puolelle. Suomen köyhälistölle tuskin voi kalliimpaa tunnussanaa antaa kuin: silmät auki ja katse laajalle! **Yrjö Sirola.**

ONKO AMMATTIYHDISTYSLIIKE ENSINKÄÄN TARPEELLISTA?

Meidän nuoressa työväenliikkeessämme nuoret sosialistikandidatit lausuvat usein innoissaan, ettei ammattiyhdistysliike muka ole ensinkään tarpeellista. Heidän mielestään on yllämainittu liike liikaa itsekästä, yksinomaan omaa etua tavoittelevaa, jossa useinkaan ei häikäillä polkea heikommassa asemassa olevien työläisten

etuja. Kun jollekin pienelle ryhmälle koetetaan saada taloudellinen asema turvatuksi, niin kaikenlaiset vapaudenrajotukset ja heikompien veljein etujen loukkaamiset hyväksytään taistelukeinoiksi etuoikeuksien hankkimiseksi itselleen ryhmäkunnalle.

Tässä syytöksessä on paljon perää: niin tapahtuu ja täytyy tapahtua, jos tahdotaan voimakasta ja järkiperaistä ammattikunnallista liikettä aikaansaada.

Todellako sorto välttämätön! huudahtavat varmaankin lukijat kauhistuksissaan. Me elämme keskellä porvarillista vapaan kilpailun aikaa, jossa ehdottomasti pitävät paikkansa seuraavat säkeet:

»Missä yksi paikan ottaa
siit' toinen väistyä saa,
ken sorretuksi ei tahdo,
käy toista sortamaan.»

Kaikista kauneista fraaseista huolimatta on elämä taistelua. Työväki liittyy yhdistyksiin pääasiallisesti päästäkseen yksimieliseksi taistelutavasta, sillä yhtenäinen menettelytapa on välttämätön, jos ajkotaan taistelussa onnistua.

Työväenliike perustuu luokkataisteluun, mikä edellyttää yhteenliittymistä ja yksimielisyyttä toiminnassa. Työväenliikkeessä täytyy asettaa työväen yhteenliittymisen edistäminen tärkeimmäksi pyrinöksi, koska siitä riippuu koko toiminnan menestys.

Ammattiyhdistysliike on osottautunut parhaaksi keinoksi yhteenliittymisen edistämiseksi. Mistä tämä johtuu, on helposti ymmärrettävissä. Ensiksi on jokaisella ammattikunnalla erikoisia etuja; toiseksi jokaisessa ammatti-

kunnassa useat tuntevat toisensa, kun joka päivä yhdessä työskentelevät. Ja tällä seikalla, toveruudella tai tuttavuudella, on suuri merkitys agitatsionia harjoittaessa. Tuttava kun kehoittaa yhteen liittymään, niin on sillä aivan toinen merkitys kuin jos sen tekee vieras henkilö. Vieraaseen ei niin paljon luoteta, mutta parhaimpain toveriensa puheet ottaa jokainen luottamuksella vastaan. Ammattiyhdistysten toiminta on taas sitä laatua, että sitä ymmärtää vähemmänkin kehittynyt henkilö. Ammattiyhdistysten toiminta ei tähtää kauvaksi tulevaisuuteen, niinkuin sosialismin teoriat tähtäävät. Sosialismi lupaa paremmat olot vasta tulevaisuudessa. Sosialidemokratia, valtiollinen työväenliike, joka lainsäädännöllistä tietä lupaa parantaa köyhälistön asemaa, sekin lupaa parannuksia, jotka saavutetaan vasta monien vuosien kuluttua, niin etteivät ne useinkaan jaksaa innostaa tietämättömiä työläisjoukkoja yhteenliittymään ja tekemään työtä pelkän paremman tulevaisuuden toivossa. Mitä olisikaan meillä saatu aikaan, jos ei olisi ollut muuta kuin valtiollista työväenliikettä? Ei käytännössä mitään. Sosialidemokratinen liike tässä maassa ei tähän asti ole voinut olla muuta kuin agitatsionia äänioikeusasian ja sosialististen aatteiden puolesta. Näillä asioilla yksin ei olisi voitu köyhälistöä herättää ja toimintaan innostaa. Köyhälistö innostuu paraiten pikaisesti saavutettavista parannuksista.

Ammattiyhdistykset taas ovat enemmän nykyisyyttä varten. Ne kyllä vaativat työläisiä järjestymään ja varustautumaan, että sopivan hetken tullessa voidaan esittää työnantajille parannusvaatimuksia, ja jos ei niihin sovinnolla suostuta, voidaan julistaa työlakko, s. o. kieltää työnantajilta

työvoiman saanti. Tällainen työvoiman saannin kieltö onnistuu ammattiyhdistykselle paraiten, jos ammattilaiset kuuluvat kaikki yhdistykseensä ja eri paikkakunnilla olevat samaan ammattiin kuuluvat yhdistykset ovat liittyneet koko maata käsittäväksi liitoksi. Työvoiman ostajain, kapitalistien, täytyy alistua sovitteluihin tämän työvoiman omistaja-trustin kanssa. Ammattiyhdistysliike tekee työntekijöistä työnantajain kanssa samanarvoisia sopimus-kumppaneita. Yksityinen työntekijä sitävastoin ei voi taistella pääoman omistajia vastaan; hänen täytyy alistua heidän armoilleen ja mielivaltansa alaiseksi.

Ammattiyhdistykset ovat sellaisia laitoksia, jotka kunakin aikana ottavat toteuttaakseen ne parannukset, jotka ovat mahdolliset saavuttaa. Ammattiyhdistyksen jäsenten täytyy olla käytännöllisiä kuin »afääri»-miehet konsanaan. Aika vaatimusten esittämiselle täytyy osata valita. Milloin on kiiru aika, paljo työnantajilla tilauksia suoritettavana, silloin tehdään hyökkäys, ja silloin se myöskin onnistuu. Mutta jos vaatimuksia esitetään aikana, jolloin ammatissa vallitsee työnpuute ja työnantajain varastohuoneet ovat täynnä valmiita tuotteita, jotka odottavat ostajia, niin tällöin vaatimusten esittäminen, jos se vielä johtaa työlakkoon, on sulaa hulluutta. Tällaisena aikana päättyy lakko varmasti työntekijöille tappioksi. Meidän kehittymättömissä oloissamme on tapahtunut usein, että valitaan kaikista huonoin aika työlakon tekemiselle, ja hävitään sitte lakossa perinpohjin.

Ammatillisen eli taloudellisen taistelun onnistumiselle on myöskin tärkeää, että käsitetään, ettei vaatimusten oikeus ja kohtuullisuus takaa niille voittoa, vaan asema ja

ennakolta varustautuminen. Tuo asema, joka niin paljon merkitsee, riippuu usein ajasta, työvoiman kysynnästä ja ammattissa tarvittavasta työtaidosta, sillä lakkopettureita on paljon helpompi saada sellaisissa ammateissa, joissa ei vaadita ammattitaitoa; jos näet tällaisissa yhdyt työntekijät kieltäytyvät työstä, niin kaduilta ja teiltä on helposti uusia saatavissa kieltäytyneitten sijain. Ja muistaa täytyy, että mitä vähemmän ammattissa taito tulee kysymykseen sitä tärkeämpi on oikean ajan valitseminen lakkohommalle.

Ammattiyhdistysten harjoittama sorto heikommassa asemassa olevia työläisiä vastaan tulee taistelussa esille, vaikkei sitä tahdottaisikaan.

Porvarillinen taloustiede sanoo: kysyntä ja tarjonta määräävät työpalkat. Tämä väite pitääkin paikkansa siellä ja niissä ammateissa, joissa ei voimakas yhteenliittyminen ole tälle markkinalaille esteitä pannut.

Ammattikunnalle ei ole eduksi, että siihen tulee enemmän työvoimansa tarjoojia kuin mitä siinä välttämättä tarvitaan. Jos johonkin ammattiin tulee enemmän tekijöitä kuin työnantajat työssään tarvitsevat, niin synnyttää se ammattilaisten välillä kilpailua työnsaannista ja työnantajille tarjoutuu tilaisuus alentaa työpalkkoja. Tehtyjä sopimuksia on silloin vaikea pitää voimassa, työnantajat silloin niitä helposti rikkovat. Samoin tekevät työttömyydestä kärsivät ammattilaisetkin.

Ammattiyhdistykset pyrkivät määräämään päivän pituuden ja alimman tuntipalkan sekä kappaletyölle tariffin, jos ensinkään urakkatyötä sallitaan. Kun alin tuntipalkka on määrätty ja siitä sopimus tehty, niin työttömyyden sattuessa, kun kilpailu työnsaamisesta yltyy, tarjoaa työnantaja työtä,

mutta alle sopimuksessa määrättyjen hintojen; olkoonpa sitten kysymys urakka- tai tuntityöstä. Nälkä ja usein myöskin huoli perheensä toimeentulosta pakoittaa ottamaan työtä siitä hinnasta kuin sitä tarjotaan. Jos ei ammattiyhdistyksellä ole työttömyysrahastoa, josta ammattiyhdistyksen jäsenet voisivat saada työttömyysavustusta, niin on työläisen useinkin pakko ottaa työtä vastaan mistä hinnasta tahansa, jos ei halua nälkään kuolla. — Työttömyysrahasto menestyy ainoastaan sellaisessa ammatissa, missä on vain vähän työttömiä jäseniä. Työttömyysrahasto kootaan jäseniä verottamalla. Jos työttömiä on paljon, niin eivät työssä olevat jäsenet voi korkeillakaan jäsenmaksuilla työttömiä elättää. Tällaisia ammatteja ovat useat ulko- ja rakennustyöammatit, joissa useissa talvisin on toinen puoli työttöminä. Jäsenmaksut tällaisissa ammateissa työttömyysrahastoihin pitäisi olla niin korkeat, ettei ole ensinkään mahdollista näihin ammatteihin perustaa tarkoitustaan vastaavia rahastoja. Työttömyysrahastot turvaavat myös tehdyt työsopimukset. Jos ammattiyhdistyksen jäsenelle, joka on joutunut työttömäksi, tarjotaan työtä alle tariffissa määrättyjen hintojen, niin hän kieltäytyy tarjotusta työstä, kun hän tietää, että ammattiyhdistyksellä on työttömyysrahasto, josta hän voipi saada avustusta, siihen saakka kun hänelle tarjotaan työtä tariffissa määrättyillä hinnoilla.

Turmiollisen kilpailun estämiseksi täytyy ammattiyhdistysten rajoittaa yksilön vapautta. Liika paljon ammattilaisia, joille ei ole kaikille työtä saatavissa: sellainen kilpailu on estettävä. Ammattitaito on etuoikeus, niinkauvan kuin se on harvalukuisen joukon omaisuutena. Mutta kun se tulee yleiseksi, niin siitä ei enää paljon makseta. Liikatuotanto kaikilla aloilla merkitsee poljettuja hintoja.

Ammattiyhdistykset sortavat heikompia työläisiä tekemällä oppiin pääsyn vaikeaksi. Voimakkaan ammattiyhdistyksen tunnusmerkkinä on se, ettei pääse työhön, jos ei ole ammattiyhdistyksen jäsen. Ammattiyhdistykseen taas ei taas ei pääse jäseneksi, jos ei ole ollut määrättyjä vuosia opissa. Oppilaitten luvun määrää ammattiyhdistys. Meillä tosin, kirjaltajia lukuun ottamatta, ei ole ammattiyhdistyksillä tällaista oppiin pääsyn rajoittamisvaltaa. Mutta meillä ei olekaan voimakasta ammattiyhdistysliikettä, vaan on se heikkoa, ja valtiollinen työväenliike innostaa ammattiyhdistyksiäkin, joiden jäsenistä meidän valtiolliset työväenyhdistyksemme ovat kokoonpantuja. Oppilastulvan rajoittamisella on kuitenkin ammattiyhdistysliikkeessä suurempi merkitys kun usein tahdotaan myöntää.

Englanti on ammattiyhdistysten kotimaa, jossa ne ovat olleet suuremmassa kukoistuksessa kuin missään muualla. Prof. V. Sombart arvostelee niitä kirjassaan »Sosialismi ja sosiaalinen liike 19 vuosisadalla», selittäen, että nuo englantilaisten ammattiyhdistysten huomiota herättävät tulokset johtuvat sen maan työmiehen käytännöllisestä mielenlaadusta. Mutta erittäin huomauttaa hän sitä seikkaa, että siellä ammattiyhdistykset ovat $\frac{4}{5}$:lle työväkeä, s. o. kurjimmille kerroksille suljetut. Englannin ammattiyhdistykset ovat Sombartin mielestä tavallaan afäärilaitoksia, joihin Englannin työväestön käytännöllinen ja ymmärtävä mieli on puhaltanut hengen. Siitäpä johtuukin suureksi osaksi niiden huomiota herättävät tulokset.

Näin väittää Sombart.

Kun tahdotaan saada ammattiyhdistysliike voimakkaaksi, niin ei voida vapautua toisten vapauden sorrosta,

s. o. oppilastulvan rajoittamisesta. Ammattiyhdistysten apukassalaitokset eivät ole vielä missään maassa sanottavasti menestyneet, jossa yhdistyksen ovet ovat kaikille pyrkijöille olleet avoinna. Ei myöskään niissä ammateissa, joissa ei oppilastulvaa ole saatu rajoitetuksi. Englannissa se on suuremmaksi osaksi saatu, ja siellä menestyvät työväen omat apukassat. Nämä lakko-, työttömyys-, sairaus- ja hautausapukassat vetävät jäseniä yhdistykseen ja pysyttävät ne niissä.

Prof. Herkner taas sanoo saksalaisista ammattiyhdistyksistä, joissa ei ole työttömyysrahastoja, että ne ovat hataria kuin »variksen pesiä», joihin jäseniä liittyy ja eroaa samassa, kun työnsaanti tilaisuudet käyvät vaikeammiksi.

Meidän ammattiyhdistyksemme ovat vieläkin enemmän kuin saksalaiset yhdistykset variksen pesän kaltaisia. Ei minkäänlaisia apukasoja, eikä ne menestyskään syystä että niihin otetaan jäseniksi kaikki, jotka viitsivät vain pienet kuukausimaksut suorittaa. Meillä jäsenmaksut ovat asetettu niin mitättömän alhaisiksi siinä toivossa, että sitte varmaan köyhemmätkin liittyvät yhdistykseen. Mutta tämä luulo ei ole pitänyt paikkaansa. Ammattiyhdistys jo taisteluyhdistyksenä tarvitsee varoja, ja turva- sekä vakuutuslaitoksena vieläkin enemmän. »Tyhjä säkki ei pysy pystyssä», sanotaan, eikä taivaan tuulesta synny tarkoitustaan vastaavia kassoja, joista olisi ammattiyhdistysten jäsenille turvaa työttömyyttä, sairautta ja vanhuutta vastaan. Siinä syy, että meillä täytyy jäseniä tukasta kiskoa yhdistykseen, kun sen sijaan Englannissa pyrkivät väkisten jäseniksi ammattiyhdistykseen, niinkuin Eetu Salin asiasta kerran lausui.

Meillä on turhaa puhua ammattiyhdistysten harjoittamasta sorrosta, kun yhdistykset ovat avoinna kaikille, jotka sinne pyrkivät. Ne ovat tosin heikkoja, mutta heikommatkin ammattiyhdistykset ovat työväen yhteenliittymisessä tärkeimmät tekijät. Palkkakysymys on se, jota useimmat työntekijöistä ymmärtävät. Huonon ja hyvän kohtelun myöskin jokainen työntekijä käsittää. Monta muuta epäkohtaa on olemassa, yhdellä ammattialalla yksi, toisella toinen. Ei yleinen työväenyhdistys, yhtä vähän kuin puoluekaan, voi näitä eri ammattikuntain pikkukysymyksiä ajaa. Jokainen tuntee paraiten vain omalla työalallaan löytyvät epäkohdat, ja kun kokouksissa tulee kysymys näiden jokaiselle helposti tajuttavien epäkohtain poistamisesta ja parannusvaatimusten läpiajamisesta, niin ne innostavat ja lämmittävät työläisten mieliä sekä kiihottavat yhteenliittymistä.

Saavutetut parannukset todistavat epäilijöille, että työväenluokan kohtalo on sen omissa käsissä. Parannusten saavuttamiseksi vaaditaan vain ensin täyttämään eräs ehto, se on: koko köyhälistö liittymään yhteen. Kun köyhälistö oppii yksimielisesti taistelemaan työnantajia vastaan, niin se saavuttaa voiton toisensa perästä, ja se alkaa luottaa itseensä sekä oppii vähitellen ymmärtämään laajempaa poliittillista työväenliikettä ja sosialistisia ihanteita. Tältä kannalta katsoen on siis ammattiyhdistysliike sosialidemokratisen liikkeen edistymisen ehto. **M. Hälleberg.**

TORPPARIOLOJEN UUDISTAMISEN JOHDOSTA.

Ilahuttavimpia kansan syvissä riveissä huomattavia ilmiöitä viime aikoina on torpparien ja mäkitupalaiisten järjestymispyrinnöt. Ei ainoastaan sen vuoksi, että köyhälistön rivit täten kasvavat ja niitten vaikutusvalta lisääntyy, vaan myöskin, koska tämän järjestymisen kautta on saavutettavissa erityisen tärkeä päämäärä, nimittäin maanvuokraolojen uudistaminen. Täten voidaan läheisessä tulevaisuudessa toivoa saavamme parannetuksi maatamme taloudellisessa suhteessa jäytävä mätähaava sekä poistetuksi kurjien torppariolojemme häpeätahra.

Millä tavalla vuokraolojen uudistus tulee tapahtumaan, millaiseksi uusi maanvuokralaki tulee tehtäväksi, sitä emme tässä käy osottamaan. Tämä seikka on nykyaikoina ollut monipuolisen keskustelun alaisena, ja tulee Tampereella tässä kuussa pidettävä torpparikokous siinä suhteessa määräämään vastaisen kehityksen kulun.

Varsinaisten vuokraolojen järjestämisen ohessa täytyy torppariasian ratkaisussa kuitenkin tulla välttämättömyyden pakolla otettavaksi esille pari kysymystä, joiden merkitys tulee olemaan erittäin laajalle ulottuva sekä käytännöllisessä että periaatteellisessa suhteessa. Niitä tahdon seuraavassa kosketella.

Vuokralakien parannus yksistään ei voi turvata torppariolojen kehitystä toivottavaan suuntaan. Sillä jos kerran on odotettavissa uudistuksia torpparien eduksi vuokralaissa, »on peljättävää että useat maanomistajat kiiruhtavat lopettamaan koko torpparilaitoksen mieluummin kuin alistuvat sen alaisiksi». Jo nykyisen maanvuokralain

voimaanastuminen aikaansai tällaisia häätöjä lukuisasti, mitä sitten laki, joka todella katsoisi vuokramiesten etuja. Näin siis yksistään vuokralakien parantaminen olisi turmioksikin suurelle osalle torppariluokkaa eikä suinkaan mitään tyydytystä aikaansaisi.

Torpparien häätö yllämainitusta syystä merkitseisi useimmissa tapauksissa, että talollinen, ennenkuin suostuisi uuden vuokralain sitoviin määräyksiin, jättää maansa metsistymään. Näin kävisi luonnollisesti ainakin niissä tapauksissa, jolloin ei olisi mahdollista yhdistää torpan tiluksia talon viljelysmaihin Torpan pysyttäminen olisi kansantaloudelliselta kannalta luultavasti ollut edullisempaa, torpan häätäminen merkitsee siirtymistä taloudellisesti alemmalle asteelle ja torpan tilusten epäedullisempaa käyttämistä. Yhteiskunnalla on siis monta syytä koettaessaan estää tähän suuntaan käyviä torpanhäätöjä, nimittäin 1) ottamalla asian kunkin torpparin kannalta, tulee yhteiskunnan suojella häntä väärinkäytöksiltä sekä turvata hänelle työnsä tulos, 2) torppariluokkaa sinänsä tulee suojella, koska sen olojen huonontuminen samalla yhä kärjistää tilattoman väestön kysymystä, 3) on estettävä ettei yhteiskunnalle kuuluvaa maaomaisuutta käytetä huonosti, koska täten koko yhteiskunta kärsii taloudellista tappiota.

Toiselta puolen jälleen voi löytyä tapauksia, jolloin itsenäisen torppariviljelyksen hävittäminen ja yhdistäminen päätilaan voi olla toivottava, nimittäin silloin, kun tällainen askel samalla merkitsee taloudellista edistystä. Tällöin pyrkimykset säilyttää itsenäisiä torppariviljelyksiä olisivat samalla pyrkimyksiä säilyttää taloudellisesti huonompaa tuotantotapaa. Tällainen tapaus esiintyisi todellisuudessa

meillä nykyaikana kuitenkin aniharvoin, tuskinpa koskaan, sillä yleensä suurviljelys meilläkin taloudellisesti huonommin kannattaa kuin pieniviljelys. Mutta pääsia onkin, että pidetään huomiossa se periaate, että torpparioloja uudistava laki ei saa ryhtyä pakolla säilyttämään tuotantomuotoja, jotka taloudellisesti ovat epäoikeutettuja. Tällaiset säädökset toteutettuina piankin osoittautuisivat turmiollisimmiksi juuri torppareille itselleen.

Tällaisen periaatteen hyväksyminen ei tietysti edellytä, että, kuten tähän saakka, talollisen valtaan ilman muuta jätetään oikeus häätää, toisin sanoen tässä kohden oikeus päättää, mikä on taloudellisesti kannattavampaa, pysyttääkö torppa vai yhdistää se talon viljelyksiin. Tällainen päättämisoikeus saisi nimittäin aikaan häätöjä tuhka tiheään sellaisissa tapauksissa, jossa torpan häätö, katsoen yhteiskunnan edun kannalta ja ottamalla enemmän kuin lähimmät seikat huomioon, olisi suureksi vahingoksi, vaikka se talolliselle voisi kannattaa, koska se antaisi hänelle tilaisuuden harjoittaa n. s. ryöstöviljelystä torpan mailla. Häätöoikeus tällaisissa tapauksissa olisi sekä epäoikeutettu että taloudellisesti vahingollinen.

Vuokralakiin saatava häätökielto olisi siis saatava sellainen, että se estäisi taloudellisesti epäoikeudetut häädöt, varjelisi torpparin oikeuden, mutta samalla jättäisi taloudellisen edistyksen kulun vapaaksi.

Tällainen estävä määräys saavutettaisiin paraiten säätämällä, että talollisen, joka tahtoo häätää torpparinsa, tulee maksaa tälle korvaus. Korvauksen suuruus olisi, jos tahdomme pysyä puhtaan teorian kannalla emmekä ota lähempiä asianhaaroja huomioon, määrättävä yhtä suureksi

kuin torpan tuotantoarvo. Vasta siinä tapauksessa, että talollisen kannattaa maksaa torpparille korvauksena koko tuotantoarvo, ja jolloin hän siis itse odottaa saavansa viljelyksen kautta suurempaa pääomaa vastaavat tulot, on torpparin häätäminen ollut taloudellisesti oikeutettu.

Torpparille korvausta vaatimaan päästään toistakin tietä. Torppien tilukset ovat meillä melkein poikkeuksetta torpparit itse korvesta viljelysmaaksi raivanneet. Heille siis tapahtuu huutava vääryys, jos heidät korvauksetta häädetään. Mutta toiselta puolen ei torpan nykyinen tuotantoarvo ole yksinomaan torpparin raivaustyön tulos, vaan on siinä arvoa nostamassa myöskin maan oma arvo eli tuotantokyky sekä torppiin kuuluvat metsänkäyttö-, laidun-, y. m. oikeudet. Tältä kannalta katsoen ei torpparin korvausvaatimus voi nousta torpan tuotantoarvon suuruiseksi, vaan täytyy jäädä alemmaksi, ehkä noin 60 % siitä. On siis tämän kapitalistisen katsantokannan mukaan oikeutetun sekä taloudellisesti oikeutetun korvauskäsitteen välillä selvä ristiriita. Tunnustetusta oikeudesta saada raivaamiskustannukset korvatuiksi voidaan myöskin johtaa säännöt, milloin talollinen on velvoitettu tällaisia maksamaan ja missä tapauksessa ja millä tavalla torpparit ovat oikeutettuja korvausta saamaan.

Jos torppa on perustettu talon valmiille peltomaalle, ei luonnollisesti torppari ole oikeutettu saamaan raivaamiskustannuksia. Samanlainen tapaus on, jos talollinen on jo ennen edelliseltä torpparilta, joka torpan oli raivannut, lunastanut torpan, mutta jälleen antanut sen uudelle torpparille viljeltäväksi. Molemmissa näissä tapauksissa ei siis talollinen ole velvoitettu maksamaan häädetylle muuta

kuin vuokrakauden kuluessa tapahtuneen torpan arvon ylenemisen.

Paitsi yllämainituissa tapauksissa ei hädetyllä torpparilla luonnollisesti siinä tapauksessa ole oikeutta vaatia raivaamiskustannuksia, että hän aivan vähän ennen häätöä on torppaa asumaan ruvennut eikä torppa siis ole hänen tai hänen vanhempainsa raivaama. Oikeus saada korvaus tässä tapauksessa kuuluisi luonnollisesti oikeudenmukaisesti torpan varsinaiselle raivaajalle, joka on korvauksetta hädätetty. Mutta koska tämä häätö useimmin on tapahtunut jo kauvemman aikaa sitten, kävisi käytännössä vaikeaksi ja monimutkaiseksi saada tällainen oikeus tunnustetuksi. Jos siis torpan viimeksi ollut asuja ei ollut sen raivaaja eikä siis korvaukseen oikeutettu, tulisi korvauksen langeta koko torppariluokan ja sen järjestäjien hyväksi, koska torppariluokka luonnollisesti kokonaisuutena katsottuna on maan kaikki torpat raivannut.

Yllämainitunlainen oikeus korvaukseen, samalla kun se olisi täysin oikeudellinen yksityistä torpparia kohtaan, sallisi myöskin taloudellisen edistyksen kulkea vapaasti oikeaan suuntaan. Ja edistyksen pohjalle on kaikki järkevää lain-säädäntö rakennettava. Samalla olisi se vaikuttava ojennuskeino kapitalistisen tuotantotavan väärinkäytöksiä vastaan.

Ensi kädessä määräys korvauksesta luonnollisesti on aijottu estämään häätöjä, ennenkuin saadaan uusi maanvuokralaki. Mutta suuri merkitys sillä olisi myöskin, jos se kerta kaikkiaan tulisi pysyväisenä säädöksenä tunnustetuksi.

Mitä tämän torpparille tulevan korvauksen käytännölliseen järjestämiseen tulee, tulee ensinnäkin ottaa huomioon, että se vasta tulevaisuudessa säädettävässä laissa tulee tunnustettavaksi, mutta että sillä tulee olemaan taaksepäin vaikuttava merkitys. Tämä on käytännölliseltä kannalta jonkun verran arveluttavaa. Mutta toiselta puolen on tällaisella lakipykälällä, jos sitä tulevassa eduskunnassa tulee kannattamaan torpparit ja kaikki työväki, niin suuri todennäköisyys tulla hyväksytyksi, että tällainen varmuus epäilemättä tulee tekemään ennen uusien maanvuokralakien voimaanastumista tapahtuvien häätöjen luvun sangen vähäiseksi.

Kuten jo ylempänä on huomautettu, ei oikeutta korvaukseen suorastaan käytännöllisistä syistä voi tunnustaa jokaiselle kerran maaltansa hädetylle torpparille, vaan tulee määrätä aika, josta alkaen tällainen oikeus on tunnustettu. Tällaiseksi voidaan ajatella määrättäväksi joko tässä kuussa kokoontuva torpparikokous, 10 p. huhtik. 1906, tai esim. nykyisen maanvuokralain voimaanastuminen, siis 1 p. Tammik. v. 1904.

Torpparit, jotka tämän ajan jälkeen ovat hädetyt tai hädetään, olisivat siis oikeutetut vaatimaan korvauksen. Korvausvaatimus ja korvauksen suuruus olisi luonnollisesti esitettävä ja määrättävä katselmuksissa, jotka uuden maanvuokralain voimaan astuttua tämän mukaan ovat kaikissa torpissa pidettävät. Jos talollinen ei ole velvollinen lain mukaan korvausta maksamaan, on hänen tämä näytettävä toteen. Torppari samaten voitaisiin velvoittaa esiintuomaan todistuksen, että hän 5 à 10 vuotta ennen häätöä on torppaa asunut. Jos hän lyhemmän aikaa siinä on

ollut, olisi hänen esiintuotava todistus, että hän yhtäkaikki torpan on raivannut. Siinä tapauksessa, että torppari on torpan ostanut siltä, joka sen on raivannut, olisi hänellä luonnollisesti tämän oikeudet. Jos talollinen häätötapauksessa on maksanut korvausta torpparille, on tämä luonnollisesti huomioon otettava.

Ylläolevat rivit voivat tietysti ainoastaan muutamien piirtein pohjustaa kysymystä korvauksen oikeudesta ennen uuden maanvuokralain voimaantulusta häädetyille torppareille. Yksityiskohtaisempi esitys onkin luonnollisesti vaikea ilman täydellistä punnitsemista toimittaa. Tämän vuoksi tulisikin torpparikokouksessa hyväksyttävässä ponnassa vaan periaate tulla lausutuksi, ja sen vuoksi voitaisiin vaatimus lausua seuraavaan tapaan:

Jos vuokramies nykyisen maanvuokralain voimassa ollessa on häädetty tilaltaan tai vastaisuudessa häädetään, olkoon oikeutettu saamaan täyden, vuokratilan arvon mukaan lasketun korvauksen vuokratilansa raivaamiskustannuksista. Tämä oikeus ynnä korvauksen suuruus on uudessa maanvuokralaissa lähemmin säädettävä.

Yhtä välttämätöntä kuin on erityisten määräysten kautta suojella torpparilaitosta häädöiltä ennen vuokralakien uudistamista, yhtä tärkeää on ryhtyä toimenpiteisiin torppariuudisasituksen edistämiseksi vuokraolojen uudistettua. Sillä sangen todennäköistä on, että parempien vuokraolojen aikaansaaminen tulee tekemään maanomistajat entistäänkin haluttomammiksi luovuttamaan maitaan uusien torppien perustamiseen. Moni heistä epäilemättä tahtoo omistaa »erämaan» ennenkuin maan, jota he eivät voi mielin määrin käyttää. Tämä koskee

enemmän tai vähemmän kaikkia maanomistajia, mutta ennen kaikkea n. s. tukki- ja tehdasyhtiöitten maanomistuksia. Näillä on jo nytkin entistäkin viljelyksiä joukottain hävitetty. Torppariuudisasituksen lakkaaminen olisi kumminkin maallemme sangen turmiollista. Jo nytkin tilattoman väestön suuruutta valitellaan, valitellaan siirtolaisuutta y. m. Torppariasituksen lakkaaminen tulisi kummankin kysymyksen ratkaisua vaikeuttamaan, puhuaksemme porvarillisten tavalla. Koko se melkoinen väestö, joka perustamalla torpan on hankkinut toimeentulonsa, olisi pakoitettu muualle kääntymään leipään kiinni päästäkseen.

Toiselta puolen torppariuudisasutus tarjoaa juuri ne edut, jotka sellaiselta uudisasutukselta vaaditaan, jonka ennen kaikkea tulee lähteä kansan syvistä riveistä. Koska siinä maanosto ei tule kysymykseen, ei se vaadi suuria pääomia, eikä, kuten valtion uudisasutus, laajaa virkamieskoneistoa. Ja lisäksi on tämä asutusmuoto niin kansan vereen syöpynyt, että kun vaan torpparille taataan hyvät vuokraehdot ja vapaa asema, tulee sellaisiksi pyrkijöitä olemaan joukottain. Ne pääomat, jotka käytettäisiin hankkimaan uudisasukkaalle oma palsta, tulevat sekä hänelle itselleen että yhteiskunnalle tuhat kertaa paremmin käytettyä, jos torppariuudisasukasta niillä autetaan raivaamaan maansa viljelyskuntoon, sen sijaan että ne edellisessä tapauksessa joutuisivat tilallisen kirstun pohjalle.

Torpparien itseinsäkin kannalta on torppariasituksen jatkuminen sangen toivottava sillä täten he valmistaisivat niille pojilleen ja tyttärilleen, jotka eivät pääse isän vuokraa jatkamaan, toimeentulon tilaisuuksia, sekä torpparien lukua lisäämällä vahvistaisivat omaa asemaansa. Torppari-

uudisasituksen jatkaminen taasen vaatisi sellaisen yleisen viljelyspakon säätämistä, että viljelemätön viljelyskelpoinen maa on annettava torppariviljelyksien perustamista varten halullisille. Talollisia vastaan tämä tietysti merkitsisi jonkunverran pakkovaltaa, mutta ainoastaan pakkoa mielivaltaa vastaan joka on yhteiskunnalle turmiollinen. Sitäpaitsi tällainen periaate ei edes ole lainsäädännöllemme vieras, sillä jo 1700-luvulla tavataan tämän tapaisia säädöksiä. **E. Gylling.**

SANANEN VOITTO-OSALLISUUDESTA PORVARILLISENA PIKKUPARANNUSKEINONA.

Nyt kun sosialidemokratisen agitationin vaikutuksesta yhteiskunnalliset olomme alkavat tulla yhä suuremman huomion esineeksi, rupeavat porvarilliset laskemaan julkisuuteen kaikenlaisia yhteiskunnallisia asioita käsitteleviä pikkutekeleitä, joissa ehdottelevat ja puoltavat milloin enemmän milloin vähemmän arvosa pikkuparannuksia. Jälkimmäisiin on luettava kirjanen, jonka tekijäksi on ilmoitettu nimimerkki G. R. Itsessään ei kirjanen eikä tekijän persona enempää kuin hänen siinä esittämät mielipiteensä ansaitsisi edes näin suurta huomiota osakseen, elleivät ne samalla olisi kuvaavia sille porvarilliselle ryhmäkunnalle, joka meillä on kansaa sortaen lainsäädäntövaltaa käsissään pitänyt ja joka nyt, kun mahtavain itäisten ja kotimaisten kansanliikkeiden vaikutuksesta valta tuppaa ainakin osaksi luisumaan sen käsistä pois, koettaa käyttää kaikenlaisia koreita ja kieroja sanoja, jopa tekee positiivisia pikkumyönnytyksiäkin soaistakseen kansaa ja sekottaak-

seen kortteja. Tarkoituksena heillä kuitenkin on vaan vallan pitäminen omissa käsissään.

Mainitussa kirjasessaan tekijä eritoten ehdottaa n. s. voitto-osallisuutta työväelle. Työmiehen on saatava, paitsi määrättyä palkkaansa, osa työn puhtaasta voitosta, suurempi osa vaikeammasta kuin helpommasta työstä. — Yleensä voitto-osallisuudella ei kuitenkaan ole voitu mitään suurempia positivia tuloksia aikaansaada, se on vaan eräs laji porvarillista hyväntekeväisyys-urheilua, jolla koetetaan työväkeä saada uskomaan, että työnantajat ja pääomain omistajat ovat heidän paraita ystäviään, joiden edut ovat työmiesten etujen kanssa muka mitä kauniimmassa sopu-soinnussa. Voitto-osallisuudella on paljon kokeiltu, mutta tulokset ovat jotenkin vähiin supistuneet.

Perusteita, joitten mukaan voitto-osallisuutta jaetaan, on useita. Toiset lukevat voitto-osallisuudeksi yksin tavalliset palkinnotkin, joita työnantajat työntekijöille jakavat, kun nämä ovat oikein paljon koonneet liika-arvoa isäntiensä taskuihin. Tätä emme nyt kuitenkaan lue voitto-osallisuudeksi. Varsinaisen voitto-osallisuuden pitää olla kirjoitettu liikkeen sääntöihin ja sitä pitää jaettaman henkilöön katsomatta edeltäpäin määrättyjen ehtojen mukaan, tavallisesti palkan suuruuteen nähden, usein myös palvelusvuosiin nähden. Erittäin suuria käytännöllisiä seurauksia ovat useat toivoneet voitto-osallisuudesta, työmiehille sekä työnantajille niinhyvin siveellistä kuin taloudellista hyvinvointia. Niinpä kuuluisa tilastotieteilijä Engel kerran lausui, että voitto-osallisuuden käytäntöön ottamisella on yhteiskunnallinen kysymys ratkastu. Siis jotenkin samoin kuin nykyään herra G. R. Työ tulee muka pääoman kanssa

sopusointuun ja työmiehen asema muka kohoaa, kun hän tulee osakkaaksi liikkeeseen. Työn tuottavaisuus muka myös kasvaa, kun työntekijä tällöin »utterammin ja huolellisemmin suorittaa tehtävänsä», kun liikkeen etu on hänen oma etunsa, sekä työmiehen tulot muka lisääntyvät, kun hän tavallisen kuukausi- ja viikkopalkkansa lisäksi saa vuoden lopussa osansa voitosta »jonka voi säästää». Vielä vähentää voitto-osallisuus muka työttömyyttä. Kauniiksi siis tulee mailma, kun herrat tehtaanomistajat vaan luopuvat itsekkäisyydestään ja hyväntahtoisesti rupeavat miehilleen maksamaan voitto-osallisuutta palkan lisänä. Eikä heidän tarvitse edes itsekkäisyydestään luopua, kun oikein viisaita ovat. Lisäävät ehkä tulonsa vielä kahdenkertaisiksi, kun saavat työmiehensä »utterammin ja huolellisemmin» suorittamaan tehtävänsä. Oveluus vaan on pääasia. — Katsokaamme miten voitto-osallisuus on käytännössä menestynyt.

Se ei ole täysin tyydyttävästi menestynyt edes alkuperäisimmässä muodossaan, jossa sillä kuitenkin on suurimmat menestymismahdollisuudet. Kalastajat ovat sitä jo ammoisista ajoista asti käytännössä koetelleet. Merikalastus on juuri sellaista, että siinä voitto-osallisuus tuntuu ihan luonnolliselta. Siinä ei tarvita suuria pääomia, ei monimutkasta liiketekniikkaa, ei taitavan kauppaneron johtoa, ja toiselta puolen taas se vaatii uhrautuvaa ponnistelua ja ankaraa kuria. Juuri näitten omituisuuksien tähden on naivi voitto-osallisuus voinut näissä muuten osakeyhtiön tapaisissa liikeyrityksissä edes jossain määrin säilyä. Nurkumista ja tyytymättömyyttä on järjestelmä kuitenkin osakseen saanut. Vääriä osinkoja jaetaan sangen

usein, ja ainakin Englannissa väitetään niitten kalastajien olevan paremmassa taloudellisessa asemassa, joilla on vakinaiset palkat, kuin niitten, jotka elävät voitto-osallisuudesta.

Ei myöskään maanviljelyksessä ole voitto-osallisuudella suuria aikaan saatu, ja epäkäytännöllisenä sitä kautta mailman on ruvettu vieroksimaan. Italiassa se nykyään lie yleisimmin käytännössä, mutta maanviljelystekniikan kohotessa rupeaa se kadottamaan sielläkin yhä enemmän puolustajiaan. Myös Saksassa on sillä kokeiltu ja ovatpa muutamat jalomieliset isännät voineet numeroillakin todistaa, että heidän työväkensä asema on voitto-osallisuuden kautta parantunut. On kuitenkin tämän johdosta huomautettu, että on suorastaan erehdyttävää sanoa työmiesten taloudellisen aseman parantuneen voitto-osuuden takia. Mutta työmiesten asema on parantunut vaan sentähden, että heidän isäntänsä ovat jonkinlaisen armeliaisuuden puuskauksen johdosta lahjoittaneet työmiehilleen osan liika-arvoa, osan työmiestensä entisiä töitten tuloksia takasin voitto-osallisuuden muodossa. Aivan yhtähyvällä syyllä voidaan siis sanoa, että missä työnantajat suuremmassa määrässä harjottavat armeliaisuutta, siellä työmiesten taloudellinen asema on »huomattavasti parantunut».

Todellisuudessakaan ei voitto-osallisuuden käytäntöön ottaminen suinkaan ole eilispäivän eikä G. R:n keksintö. Etenkin isommissa teollisuuslaitoksissa joiden valmistamat esineet ovat säännöllisen, jokapäiväsen kysynnän alaiset ja hinnat sentähden eivät äkkiä muutu, on voitto-osallisuutta palkan lisänä käytetty. Toisinaan saavat työmiehet voitto-osallisuutta prosentteina sen mukaan paljoko pääomaa he

ovat liikkeeseen panneet, toisinaan sen mukaan, miten suurta palkkaa he nauttivat. Siellä missä osuuksia ei jaeta puhtaassa rahassa, vaan annetaan niiden kasvaa summiksi, joilla sitte ostetaan liikkeen osakkeita, on liikkeellä mahdollisuus muuttua tuotanto-osuuskunnaksi. Sellaisia tapauksia ei kuitenkaan tunneta kuin pari koko mailmassa. Enin huomiota herättänyt on niistä eräs ranskalainen tehdas, jossa valmistetaan talous- ja kyökkitarpeita. Muutamissa tapauksissa oli voitto-osallisuus vaan sentähden mahdollinen, kun kysymyksessä olevain tavarain valmistamisessa oli erityinen ammattitaito tarpeen, tai kun pääoma oli pieni ja kun sen ohella työn laatu ja tekijäin ahkeruus suuressa määrin voivat korottaa liikevoittoa. Voitto-osallisuuden useinkin erittäin kavala tarkoitus ilmenee kuitenkin ehkä paraiten siitä, että maailman tunnottomin nylkijäyhtiö, jättiläismäinen amerikalainen terästrusti on sen palvelijakuntansa kesken ottanut käytäntöön. Työväki, kuten tiedetään, on Amerikassa viime vuosina ruvennut yhä paremmin järjestäytymään. Se on perustanut suuria, koko maata käsittäviä ammattiliittoja ja laajalle ulottuvien lakkojen toimeenpano on sen kautta osoittautunut mahdolliseksi (hiililyömiesten lakko), ja vaarat sekä rahallinen tappio voivat trustin kukkarolle tehdä hyvinkin kipeää. Sen vuoksi ovat terästrustin johtajat ruvenneet miettimään, miten työläisten luokkatietosuutta voitaisi hiukan heikentää ja siten tehdä lakot hajanaisiksi ja siis trustin kukkarolle vaarattomiksi. Täytyi siis keksiä keino, millä saataisiin työläisraukat käyttämään parhaat voimansa yksinomaan trustin hyväksi. Sellaisen keinon luulivat herrat keksineensä erittäin viekkaasti järjestetyssä voitto-osallisuudessa. Kaksi

vuotta takaperin toteutettiin tämä laajasuuntainen hanke. Toistaiseksi ei ainakaan minulla ole tietoja siitä, miten yritys on onnistunut, mutta mahdollisesti herra G. R. voi siitä tehdä selkoa.

Voitto-osallisuutta tutkiessa tulee ensiksikin ottaa huomioon se, että julkisuuteen on tullut tietoja ainoastaan niistä harvoista yrityksistä, jotka jossain määrin ovat onnistuneet, mutta lukemattomista onnistumattomista ei ensinkään. Ja toiseksi eivät julkisuuteen tulleetkaan yritykset ole suinkaan sitä laatua, että ne kehottasivat meitä pitämään tätä patenttia yhteiskunnallisen kysymyksen ratkaisuna. Useimmat voitto-osallisuudella kokeilleet työnantajat ovat huonoihin tuloksiin kyllästyneet ja valittavat, että ainoa etu, mikä voitto-osallisuuden käytäntöön ottamisesta on ollut, on se, että työmiehet ovat ehkä vähemmän muuttelleet. Mutta ei työmiesten työkyky tai huolellisuus ole ensinkään lisääntynyt, sanovat he, eikä riitaisuudet vähentyneet. Ja maissa, missä ammattiyhdistysliike on laajalle levinnyt, vastustavat työväen johtajat koko voitto-osuuksien jakoa, koska niitten avulla ei suinkaan voida työväenluokan asemaa parantaa. Lakkojen avulla sanovat he pääsevänsä sata kertaa paremmin perille. Ei siis voi muuta kuin yhtyä tuohon sosialistien yleiseen arvosteluun voitto-osallisuudesta, että se on osittain eräs laji armeliaisuusurheilua, osittain kavala kapitalistien keino saada tulonsa yhä vaan enentymään. Ja tällaista patenttikonstia nyt koetetaan syöttää meille! **S. W.**

MAATALOUSKYSYMYS VENÄJÄLLÄ.

Tällä otsakkeella kirjoittaa K. Kautsky Neue Zeit'issa seuraavaan tapaan:

Ei missään maassa liene agraarikysymyksellä sosialisteille niin suurta merkitystä kuin Venäjällä. Venäjän kansa on itse asiassa vielä miltei täydellisesti maataviljelevää. Teollisuusväestö, vaikkakin melkoinen itsessään, muodostaa talonpoikaisväestöön verraten vaan mitättömän vähäisen osan. Venäjän 100 miljoonasta asukkaasta on 80 miljoonaa talonpoikia. Eikä milloinkaan ole maatalouskysymyksellä ollut Venäjällä niin suurta merkitystä kuin nyt, kun talonpojista pääasiassa riippuu koko suuren vallankumousliikkeen jatkuminen ja suunta.

Talonpojilla on kolme tietä valittavanaan: he voivat joko liittäytyä vallankumousta vastustavien vanhoillisten kanssa vapaamielisiä ja sosialisteja vastaan. Tahi n. s. vapaamielisten kanssa voivat he asettua toiselta puolen vanhoillisia ja toiselta sosialisteja vastustamaan. Tahi, kolmas mahdollisuus, he voivat sosialisteihin yhtyneinä murtaa sekä vanhoilliset että vapaamieliset. Näistä jälkimmäisistä on siinä tapauksessa muodostuva uusi vanhoillinen ryhmä, joka on hakeva hallitukselta turvaa ja siis muodostuva täysin hallitusmieliseksi.

Todenmukaisinta on että kehitys käy viimeksi mainittuun suuntaan. Sillä sekä vanhoillisten että vapaamielisen semstvopuolueen johtomiehet ovat kaikki suurtilallisia. Talonpojat taasen vaativat ennen kaikkea maata, ja tätä voivat he saada etupäässä vaan suurviljelyksen kustannuksella. Näinpä siis sekä vapaamielisten että vanhoillisten

edut suloisessa sopusoinnussa liittävät nämä suojelemaan suurviljelystä, mutta saattavat heidät samalla jyrkimpään etujen ristiriitaan talonpoikien kanssa.

Kaupunkien proletariatilla, köyhälistöllä, jälleen ei ole pienintäkään aihetta ruveta talonpoikien pyrkimyksiä vastustamaan. Päinvastoin, vallankumouksen päämääräänsä vieminen vaatii ehdottomasti, että työmiesten ja talonpoikien on liityttävä, ja tätä on nykyisellä hetkellä ennen kaikkea pidettävä silmällä.

Mutta toiselta puolen ei pidä talonpojilta enempää odottaa kuin heiltä voi vaatia, nimittäin että he kykenisivät nyt heti maanviljelyksen alalla toteuttamaan sosialismin, johon suurteollisuuden alalla vieläkin ei ole kyetty. Tällaiset toivomukset ja pyrinnot voivat vaan viedä pettymyksiin ja vieläpä saattaa vallankumouksenkin menestymisen vaaraan.

Mistä saisikaan venäläinen talonpoikaissosialismi alkunsa? Monen mielestä on Venäjällä voimassa oleva kyläkunta yhteismaineen jo vähäinen pala toteutettua sosialismia. Tästä suorastaan olisi kehitystä sosialistiseen yhteiskuntaan jatkettava, ja siirtyminen olisi jotenkin helppo. Nykyjään ei kumminkaan tämä aate enään voi saada suurta kannatusta. Puolen vuosisataa sitten, jolloin venäläinen kylä yhteismaineen vielä oli täydessä kukassaan, olisi siirtyminen siitä sosialistiseen tuotantotapaan ollut ajateltavissa, jos sosialismi jo olisi enemmän kehittyneissä maissa päässyt voitolle. Mutta ei silloinkaan esim. Marx, jonka mielestä venäläinen kyläkunta todellakin oli kehitysmuoto sosialismia kohden, ajatellut, että sosialistinen yhteiskunta sen kautta ensinnä toteutettaisiin. Ja Engels puolestaan piti suorana

hulluutena luulla että venäläinen talonpoika seisoi sosialismia lähempänä kuin suurteollisuustyöväestö.

Myöhemmin aikoina on venäläinen maan yhteisomistukseen perustuva kyläkunta yhä enemmän rappeutunut, joten nyt ei enää voi olla puhettakaan, että sen perusteella voisi saada kunnollista parannusta maalais-oloihin. Talonpoikien kokouksissa on yhteismaa-aate kokonaan jäänyt kannatusta vaille. Sen avulla ja kautta eivät he odota mitään parannusta oloihinsa.

Mutta nyt sanotaankin: venäläisen talonpojan »socialismi» esiintyy siinä, kun he vaativat että omistusoikeus maahan on jätettävä ei kuten ennen kyläkunnalle, vaan koko kansalle. Tämäkään vaatimus ei välttämättä ole sosialistinen, mutta se on ainakin välttämättä vallankumouksellinen.

Maan alistaminen yhteiskunnan omaisuudeksi ei nimittäin ole kapitalistisessakaan yhteiskunnassa mahdotonta. Muuten aivan kapitalistimieliset taloudentutkijat ovat esittäneet tätä keinoa, ja se onkin itse asiassa vaan sosialistiselta haiskahtava koe yrittää pelastaa luokkavaltaa. Tämä, joka perustuu pääoman omistukseen, jäisi nimittäin koskematta, jos vaan maaomaisuus julistettaisiin valtiolle kuuluvaksi, mutta yksityisomistusoikeus muihin tuotannon välineisiin pysytettäisiin.

Venäläiset talonpojat, vaatiessaan maata kansan yhteiseksi omaisuudeksi, eivät kumminkaan aja tällaisia tarkoituksia. He eivät tahdo kapitalistista tuotantotapaa pelastaa tai lujittaa, vaan ennen kaikkea on heidän tarkoituksenaan saada haltuunsa yksityisten suurtilallisten, keisarillisen perheen ja luostarien maaomaisuus. He eivät

myöskään tahdo omaa maaomaisuuttaan saattaa valtion maaksi, päin vastoin tahtovat sitä suurentaa ja lujittaa. Tämä on heidän päämääränsä, maan tekeminen yhteisomaisuudeksi on vaan keino siihen.

Tämä käsityskanta käy tarkalleen selville ensimmäisen venäläisen talonpoikaiskokouksen (kesällä v. 1905) pyötekirjoista. Useimmat edustajat vaativat siellä että yksityisen omistusoikeus maahan on poistettava, mutta samat puhujat lisäävät, että maa on annettava niille, jotka sitä yksinomaan itse ja perheensä avustamina viljelevät. Toiset jälleen vaativat, että jokaiselle työkykyiselle ja -haluiselle henkilölle on niin paljon »kansallista maata» annettava kuin hän itse perheineen kykenee viljelemään. Toisin sanoen, he tahtovat, jos syvemmältä heidän pyrintöjään tarkastaa, itse asiassa vaan täydellistä oikeutta kullekin talonpojalle maahansa ja tämän ohella, että kukin haluava saisi haltuunsa viljelyskelpoista maata tarpeensa mukaan ja helposta hinnasta, mieluummin ilmaiseksi. Tähän jälkimmäiseen tarkoitukseen tulisivat nykyiset suurtilallisten maat anastettaviksi.

Että talonpoikien pyrkimysten ennen kaikkea välttämättömästi täytyy juuri tähän suuntaan muodostua, käy heidän olojensa huonontumisesta esille. Vuonna 1860, siis ennen orjuuden lakkauttamista, oli Venäjän maalaisväestö noin 50 milj. henkeä; vuonna 1900 se teki noin 86 miljoonaa. Saman ajan kuluessa väheni yhden talonpojan keskimäärin viljelemä maa-ala 4,19 hehtaarista noin puolella, — 2,37 hehtaariin. Kun tämäkään maa ei kaikki ole viljelyskelpoista, on siis talonpoika tuomittu elämään ainaisen nälänhädän partaalla. Koko maalaisväestö on näin

ollen pakoitettu sekä henkisesti että ruumiillisesti surkastumaan. Tästä asemastaan he ennen kaikkea tahtovat päästä ja tämä pyrkimys pääasiassa määrää heidän vaatimuksensa.

Talonpoikaiskokouksen päätökset osoittavat selvästi vaatimusten yleistä suuntaa. Ne ovat:

1:o Yksityisomistusoikeus maahan on poistettava.

2:o Luostarien, kirkon, suuriruhtinaitten, valtion ja tsaarin maaomaisuus on ilman korvausta anastettava.

3:o Yksityisten henkilöitten maaomistus on osittain ilman korvausta, osittain korvausta vastaan palautettava.

4:o Lähemmät ehdot, miten tämä yksityisten omistamien tilojen palautus tapahtuu, tulee kansankokouksessa päätettäväksi, joka tästä seikasta julkaisee erityisen selonteon.

5:o Kysymykseen, kenelle tulee maaomaisuuden kuulua, päätti kokous vastata, että maaomaisuuden tulee olla kansan yhteisomaisuutta.

Talonpoikien aseman kohoamisella tulisi ennen kaikkea olemaan vaikutuksensa kahteen eri suuntaan. Varakkaimman, ostokykyisen maalaisväestön syntyminen synnyttäisi välttämättä edellytyksiä melkoiselle teollisuudelle, se edistäisi yhteiskunnan taloudellista kehitystä. Toiseksi se vähentäisi maalaisväestön siirtymistä kaupunkeihin ja teollisuuskeskustoihin ja siis saisi aikaan parempia palkka- ja työoloja teollisuuden alalla.

Venäläisten talonpoikain vaatima suurtilallisten maan jakaminen, jota he jo osittain käytännössäkkin ovat ruvenneet toteuttamaan, on siis sekä välttämätön että hyödyllinen. Sosialidemokratialla on näin ollen täysi syy tälläistä kehityskulkua edistää.

Voitaisiin sanoa, että kehitys siinä kohden tulisi vaikuttamaan väärään suuntaan, että se hävittäisi suurviljelyksen. Mutta suurviljelys ei Venäjällä, lukuunottamatta Itämeren maakuntia ja Puolaa, vielä ole uudenaikaista suurviljelystä, joka olisi melkoista paremmalla kannalla ja tuottavampaa kuin talonpoikaisviljelys. Ne mahdolliset pienet haitat jotka suurviljelyksen hävittämisestä tässä kohden olisi seurauksena, eivät merkitse mitään niiden suunnattomien etujen suhteen, joita vallankumoukselle siitä koituu.

Mutta ylläesitetty kehitys ei saa kumminkaan ketään johtaa luulemaan, että sen kautta sosialismi maanviljelyksen alalla tulee toteutetuksi aikana, jolloin kapitalismi teollisuudessa on vallalla. Tällainen luulo ei veisi ainoastaan vaikeisiin pettymyksiin, se toteutettuna voisi mahdollisesti aikaansa talonpoikaisväestön ja sosialidemokratien välille ristiriidan, joka koko vallankumouksen kulun saattaisi vaaraan. Lisäksi voisi se sangen turmiollisesti vaikuttaa teollisuusväestönkin oloihin. Toivo että sosialismi nyt maanviljelyksen alalla olisi tullut toteutetuksi, aikaansaisi epäilemättä kaupunkilaistyöväessä pyynnön päästä tästä siunauksesta osallisiksi. Syntyisi yleinen siirtyminen kaupungeista maalle, joka taas heikontaisi vallankumouksen nykyään vahvinta liikkeellepanevaa voimaa, ja voisi syöstä maan jälleen synkän taantumuksen saaliiksi. Myöskään ei ole luultavaa, että maaseudulla tulisi maata riittämään useille miljoonille kaupunkilaisköyhälistön jäsenille.

Niin välttämätön kuin siis uusi maanjako Venäjällä onkin, tulee kumminkin heittää kaikki luulot sikseen, että sen kautta maanviljelyksen alalla voitettaisiin se, jota kaupunkilaistyöväki vielä ei ole kyennyt voittamaan.

Asianlaita on päinvastainen. Maanjako yksinään ei talonpoikaa vielä paljoa hyödytä. Hän tarvitsee muutakin kun maata. Hänen täytyy kyetä maatansa järkiperaisesti viljelemään, muutoin ei hän nykyisestä asemastaan pääse kohoamaan. Ja tähän puuttuu häneltä sekä henkiset että teknilliset edellytykset. Hänen tietonsa ovat vähäiset, hänellä ei ole kunnollisia työkaluja eikä rahaa, millä niitä hankkia.

Nämä puutteet ovat poistettavat, jos venäläistä talonpoikaa on mieli kohottaa korkeammalle ja pelastaa hänen maanviljelyksensä täydellisestä perikadosta. Tämä on välttämätöntä Venäjän itsensä takia, jonka pääasiallinen väestön osa on talonpoikaisväestöä. Se on myöskin teollisuustyöväen aseman kohottamiseksi välttämätöntä, sillä sen palkat ja työolot ovat aina maanviljelysväestön vastaavista oloista ainakin jossain määrin riippuvia.

Mutta, vaikkakaan Venäjän talonpoikaisväestön aseman kohottaminen sekä yleensä Venäjän kapitalistisen teollisuuden kohottaminen korkeammalle asteelle eivät ole sosialistisia toimenpiteitä, voi ne ainoastaan Venäjän sosialidemokratia, luokkatietoisien teollisuusproletariatien järjestö toteuttaa, sillä tähän tarvitaan kauemmas tähtäviä vallankumouksellisia toimenpiteitä kuin talonpoikien maanjako.

Mikäli »maakysymyksiä» on, on niiden ratkaisu jätettävä talonpojille itselleen. Mutta tämän ohessa on talonpojille huomautettava, kuinka vähän paljas maanjako heitä voi auttaa, että heidän on vaadittava paljon muutakin ja että he tämän voivat saavuttaa ainoastaan teollisuustyöväestön avulla, jolla yksinään on kylliksi rohkeutta asettua suoraan ylempiä kansanluokkia vastaan.

Talonpojille on tehtävä selväksi, että heidän eduilleen on välttämätöntä, että teollisuustyöväestön asema vahvistuu ja että ainoastaan sen toiminnan kautta vallankumouksen kehittyessä talonpojat voivat kaiken sen saavuttaa, mikä heillä saavutettavissa on. Mutta pois sellaiset harhaluulot, että venäläiset talonpojat nyt voisivat toteuttaa jonkunlaista sosialismia maatalouden alalla, ennenkuin koko kansalle sosialismin hetki on lyönyt.

KATSUKSIA.

MAATALOUS.

Torpparikokousten päätöksiä.

Yleinen vaatimus kaikissa torpparikokouksissa on, että torpparille on tämän torpasta lähtiessä maksettava korvaus. Nykyisen maanvuokralain määräys korvauksesta ei näy tästä päättäen sen enemmän kuin tuon lain muutkaan pykälät tulleen noudatetuksi, vaan on sitä yhä vielä vaadittava. Pykälät, jotka käsittelevät korvauksen maksamista, ovatkin nykyisen maavuokralain kohdista helpoimmat kiertää. Torpparit vaativat luonnollisesti täyttä korvausta »torpan arvon ylenemisestä vuokrakauden aikana» (Kuopio) tahi »maan arvon paranemisesta» (Haapamäki), »kustannuksista» (Iisalmi), »torpparin töistä» (Lapinlahti) j. n. e. Aivan yksimielisiä ei kaikissa torpparikokouksissa siis näytä ollun kysymyksen ytimestä, onko torpparille maksettava korvaus määrättävä torpan

arvon ylenemisen mukaan sinänsä vaiko määrättävä korvaus vaan niistä kustannuksista joiden kautta torppari on torppaa parantanut. Mitä yksityiskohtiin tulee, vaaditaan myös sellaisista parannuksista kuin hedelmäpuutarhan perustamisesta korvaus maksettavaksi. Nykyinen vuokralaki jättää maanomistajan mielivallasta riippuvaksi, tahtooko hän korvausta maksaa vai ei. Jälkimmäisessä tapauksessa määrää tosin laki jalomielisesti, »on torppari oikeutettu viemään hedelmäpuut, marjapuut y. m. mukanaan».

Korvausvaatimusta toisessa muodossakin on esitetty. Jos torppari nimittäin työhönkykenemättömyyden takia joutuu pois torpasta, niin täytyy hänen saada eläke (Kangasala) tai oikeus asua talon mailla (Vuojoki) tai sekä asunto että eläke (Ypäjä). Tämä vanhuuden päivien turvaaminen on toisissa kokouksissa vaadittu yleisen työhönkykenemättömyys- ja vanhuusvakuutuksen kautta järjestettäväksi. Sietää punnitsemista, saako asia onnellisemman ratka-

isun, jos se yhdistetään korvausvaatimukseen vai toteutetaan erittäin yleisen vakuutuksen kautta.

Torppaan kuuluvan metsänkäyttöoikeuden järjestämisestä ei torpparikokouksissa ole esiintuotu mitään huomattavia ehdotuksia. »Metsää on saatava torpan tarpeisiin vapaasti käyttää torppaa lähimmästä metsäkappaleesta». Tämän suhteen merkitsevät jo melkoista edistystä vaatimukset, joissa on pyritty käsitteitä tarkemmin määräämään, esim. seuraavaan tapaan: »metsää on annettava torppareille tarpeellinen määrä polttopuiksi sekä työ- ja ajokalujen ylläpitoon» (Pori). Täten tulee metsänkäyttöoikeus tarkemmin rajoitetuksi jo sopimusta tehdessä, ja tämä on ensimmäinen ehto torpparin ja talollisen välisiä suhteita järjestettäessä sellaiselle kannalle, joka molempia puolia tyydyttää, sekä sallii samalla järjestyksellisen metsänhoidon. Kangasalla oli vaatimuksien joukossa lisäksi, että »maanomistajan on rakennettava torpat tarpeen mukaan tai annettava kohtuuden mukainen veronalennus». Tässä on lausutuna se periaate, että metsänkäyttöoikeuden laajuuden tulee vaikuttaa verojen suuruuteen. Järjestettäköön olot tässä suhteessa miten hyvänsä, osoittavat kuitenkin kaikissa kokouksissa tehdyt metsänkäyttöoikeutta koskevat pykälät, että tämä oikeus torppareille on erinomaisen tärkeä. Vuokramaksun suuruuden ehdottavat

torpparit järjestettäväksi niin, että torpan maanlaadun mukaan määrättäisiin yhdenmukainen, ylin vuokra. Toisissa paikoin maata ehdotetaan vuokrasi 20 Smk. hehtaaria kohden (Elimäki), toisaalla 14 (Ypäjä) tai 16 Smk. (Vuojoki). Olojen erilaisuudessa eri osissa maata onkin luultavasti tällaisen kaavamaisen vuokramaksun säätämiseksi toistaiseksi voittamaton este. Monissa osin maata pidettäisiin 10 markankin maksua hehtaarilta kohtuuttomana. Tämän vuoksi liekin paras toistaiseksi luopua veroa määräämästä valtiollisen kaavan mukaan kuten torpparit tätä nimittävät, ja tyytyä siihen, että veromaksut määrätään kohtuullisiksi kunkin paikkakunnan tapojen ja »ansiolautakunnan määräyksen mukaan» (Lapinlahti). Pääpaino on tällöin luonnollisesti asetettava arvolautakuntien muodostamiseen tarkoituksenmukaisiksi.

Veronmaksutapaan ehdotetaan yleensä se järjevä muutos, että se on määrättävä rahassa. »Etupäässä rahavero pohjarahaksi ja sen mukaan sitten voidaan sopimuksen mukaan asettaa työvero» (Kangasala). Täten vältetään monet työveron hankaluudet, mutta missä siitä vielä sovitaan, ei se myöskään tule kielletyksi. Samaten tulee se täten arvioitua oikeaan arvoonsa.

Huomautettakoon vielä erästä vaatimuksesta, joka lausuttiin torpparikokouksessa Iisalmella, joka jo tähtää varsinaisen vuokra-

olojen uudistuksen ulkopuolelle, nimittäin että tilalliset, jotka itse ei voi viljellä sellaista maata, johon torpan tai mökkituvan voi laittaa, olkoot pakoitetut antamaan tämän maan pakkoluovutuksella torppariviljelykselle. Tämän suuntainen säädös onkin välttämätön, jos vuokraolojen uusittua torppariuutisasutusta halutaan jatkaa. **E. G.**

ULKOMAILTA.

Kansainvälisellä sosialistitoimistolla Brysselissä oli maalisk. 4 ja 5 p. istunto, johon otti osaa toimeenpaneva valiokunta: belgialaiset Vandervelde, Anseele ja Huysmans sekä Ranskasta Jaurès ja Vaillant, Saksasta Bebel ja Kautsky, Englannista Keir Hardie ja Hyndman, Hollannista Troelstra, Venäjältä Rubanovitsch (sos.-rev.), Böhmistä Nemeč ja Soukup (tsekkiläisiä), Sveitsistä Sigg, Luxemburgista Welter, Argentinasta Ugarte, Unkarista Buchinger, Puolasta Kurotek, Lätistä Garske, Armeeniasta Lew ja Suomesta Sirola.

Toimiston sihteeri Camille Huysmans luki selonteon, jonka mukaan liikkeemme yhä mahtavasti laajenee, niin että ensi kongressiin, joka pidetään Stuttgartissa 1907, on toivo saada edustajia Kubasta, Brasiliasta, Kiinasta ja — lisätäkäämme me — Suomes-takin.

Keskusteltiin ensin Vaillant'in herättämästä sotakysymyksestä,

jonka yhteydessä ranskalaiset puoluetoverit kertoivat, kuinka lähellä sota Marokon kysymyksen johdosta todella oli silloin kun m. m. he pitivät velvollisuutenaan kukistaa Delcassén, ja saksalaiset esittivät arveluita ja mahdollisuuksia syttyvän sodan varalta. Ponsissa lausutaan mielipide, että sodanvaaran uhatessa on asianomaisten maiden sosialistipuolueiden yhdyttävä kansainvälisen toimiston välityksellä keskusteluun, miten sodanvaara voitaisi välttää, ja toimiston on kokoonnuttava heti neuvottelemaan, mitä kaikkien maiden köyhälistö voisi rauhan eduksi tehdä.

Tärkein oli kysymys edustuksesta ja äänestyksestä kansainvälisissä kongresseissa ja sihteeristön kokouksessa. Nykyisin kun Itävallan ja Venäjän pienten kansain sosialistipuolueet ovat ilmoittautuneet sihteeristöön ja saaneet siellä 2 sijaa ja ääntä kukin, on suurien maitten puolueista alkanut tuntua kohtuuttomalle tämä äänestysten painopisteen siirtyminen pienten käsiin, kun heillä suurilla kuitenkin on tuntuvin vaikutusvalta tosiasiallisesti. Tätä varten oli hollantilainen sihteeristön jäsen Van Kol tehnyt ehdotelman, jonka mukaan kansainvälisiin kongresseihin pääsevät 1) kaikki yhdistykset, jotka hyväksyvät sosialismin oleelliset perusteet, tuotannon ja vaihdon välineitten sosialiserauksen, työväen kansainvälisen järjestäytymisen ja toiminnan, julki-

sen vallan valloituksen luokkapolueeksi järjestyneen proletariaatin kautta, sekä 2: kaikki ammattijärjestöt, jotka asettuvat luokkataistelun kannalle ja hyväksyvät lainsäädännöllisen ja parlamentaarisen toiminnan, vaikka eivät suorastaan otakaan osaa valtiolliseen liikkeeseen.

Äänestystavasta ei päästy yksimielisyyteen. Oli ehdotettu, että äänestys tapahtuisi kansakunnittain, mutta kansakunnaksi luettaisi saman hallituksen alaiset joukot ja vain poikkeuksena eri asukasryhmät, joiden pyrkimys itsenäisyyteen ja henkinen yhteys on pitkällisen historiallisen traditionin tulos, ja hyväksyttiin tämä pääkohdissaan, mutta ääniteikkokko (3-10 tai 2-20 ääntä), joka tulee määrättäväksi sosialistisen, osuustoiminnallisen ja ammatillisen järjestön voiman, kansakunnan merkityksen, puolueen valtiollisen vallan y. m. perusteella, samoin kuin kansainvälisen toimiston kokoonpanokin jätettiin vielä syksyiseen kokoukseen.

Toimiston paikaksi jäi edelleen Bryssel, jonka komeassa kansantalossa sillä on huone yhä laajenevan kirjaston, arkiston y. m. kokoelmia varten. Vakinaiseksi sihteeriksi palkattiin Camille Huysman.

Sunnuntaina 4 p. oli suuri kansankokous (Meeting), kansantalon tilava sali lähihuoneineen (n. 6.000 henkeä), iso ravintola, Kansantalon edusta ja lähikadut

olivat kansaa tulvillaan. Kokousta johti Vandervelde ja puheitten sarjan alkoi Jaures antaen sanansa moukarin iskeä vasten kapitalistisen järjestelmän sotia, joita vastaan köyhälistön on ryhdyttävä taisteluun. Huomautti kuinka hän tovereineen on Marokon kysymyksessä saanut »isänmaan petturin» nimen, kuten kaikkien maitten sosialistit, kun tekevät tyhjiksi porvariensa köyhälistön veren hinnalla suunnittelemat valloitus-hankkeet. Hyndman puhui Englannin harjoittamasta sorrosta alaisaan kansoja vastaan, Troelstra militarismia vastaan pienten kansain kannalta ja Rubanovitsch selitti Venäjän vallankumouksen asemaa.

Mieliala oli erittäin innostunut.

Sosialistit ministereinä. Ranskan uuteen hallitukseen on astunut sosialisti Aristide Briand. Radikalit ottivat hänet sinne osaksi siksi, että he tarvitsivat hänen älyään ja tarmoaan, kun on pantava toimeen kirkon ja valtion eroa koskeva laki, joka suurimmaksi osaksi on hänen tekemänsä. Tämä seikka lienee myös saanut Briandin itsensäkin ottamaan tämän askeleen, jota hänen puolueensa ei hyväksy. Puolueen vaikeasti aikaansaattua yhteyttä ei tämä juttu lainkaan järkähdytä, — jota porvarilliset tietysti olivat toivoneet, — vasemmisto on saanut tarmokkaan ja kyvykkään ministerin, sosia-

listipuolue on menettänyt miehen, joka sitä käytti yhtenä nousu-orttaanaan, mutta sen voima ei ole ollenkaan heikontunut, sillä sen juuret ovat syvällä kansan terveissä pohjakerroksissa. — Jo ennenkuin B. oli ottanut paikan vastaan, julisti puolueen neuvosto, että sellaisen askeleen ottava astuu itse puolueen ulkopuolelle.

Maaliskuun 18 p. on Berlinin työväki tehnyt tavanmukaisen muistokäyntinsä v. 1848 kaatuneiden katutaisteilijain haudoilla ja koko Preussin proletariaatti juhlii tuota vallankumouksen voittopäivää, jolloin kuningas oli pakotettu paljastetuin päin kunnioittamaan kaatuneiden kumousmiesten ruumissaattoa. Voiton hedelmät tosin silloin joutuivat porvariston omaksi, mutta vähitellen oppii työväki itsekkin pitämään sen, mitä kerran saa valloitetuksi. Silloin myös saivat alkunsa Preussin nykyiset kolmiluokkavaalit, joitten vaihtamista yleiseksi ja yhtäläiseksi äänioikeudeksi työväki näinä päivinä voimalla vaatii. Porvaristo koettaa esittää surkeita vaalilakiepäsiikiöitä, jotka ovat tietysti kuolleina syntyneetkin.

Seuraava ponsi hyväksyttiin Berlinin mielenosotuksilla 18 p.:

»Kokous lausuu jälleen vastalauseensa Preussissa vallitsevaa kolmiluokka-vaalijärjestelmää vastaan, jonka hallitus pani toimeen 30 p. toukok. 1849 lakia ja oikeutta vastaan, sitten kun se oli poistanut

vaalilain lokakuun 8 päivältä 1848, joka määräsi yleisen, yhtäläisen ja salaisen vaalioikeuden kaikille miespuolisille yli 24 vuotisille Preussin kansalaisille. Väkivallan- teko, joka oli mahdollinen vain siksi, että kansalaiset olivat menettäneet kumouksellisen tarmonsa ja vastuksetta antautuivat taantumuksen sorrettaviksi. Tämän takia ovat he tähän saakka sietäneet vaalilakia, jonka he itse kerran tunsivat ja merkitsivät häpeäksi maalle. Kokous vaatii tämän olevista vaalilaeista kaikkein vanhoillisimman ja järjettömimmän kolmiluokka-vaalijärjestelmän lopullista poistamista ja yleisen, yhtäläisen, välittömän ja salaisen äänioikeuden toimeenpanemista kaikille yli 20 vuotisille kansalaisille, sukupuoleen katsomatta ja suhteellisilla vaaleilla.»

»**V**allankumouksen airueen», runoilija F. Freiligrathin kuoleman 30-vuotista muistopäivää on Saksassa vietetty 18 p. maalisk. F:n muiston ylistäjät väittävät, että hän on »socialidemokratisen proletariatin valtavin ja kumouksellisin laulaja — ja pysee semmoisena kaikiksi ajoiksi».

+ **Johann Most** on vallankumouksen päivänä (18 p. maalisk.) kuollut New-yorkissa 60 vuoden vanhana. Hänen nimensä mainitaan etenkin Saksan kuuluisan sosialistilain yhteydessä, jonka toimeenpanijoita vastaan hän ha-

lusi käyttää väkivaltaisia keinoja, mutta ei saanut mukaansa Saksan sosialidemokratiaa, joka piti edullisempänä noudattaa täysin rauhallista menettelytapaa ja varman järjestämisensä ja yleisen ääni-oikeuden avulla kukistikin häpeälain 12-vuotisen taistelun jälkeen v. 1890, ilman että yhtään harkitsematonta tekoa voitiin lukea sen syyksi. — Most siirtyi jo aikaisin dynamiitti-anarkismin suosijaksi, mutta työväenliikkeeseen ei hänen toimintansa ole juuri jälkiä jättänyt. Hän oli rehellinen, hyvää tarkottava mies, mutta kun »hän itse luuli olevansa todellinen kumousmies (revolutionär), olikin hän vain kumoilija (revoluzzer)», lausuu hänestä »Vorwärts».

† **Eugen Richter**, Saksan vapaamielisen kansanpuolueen johtaja, kuoli 10 p. maalisk. 67 vuoden vanhana. Hän oli elävä esimerkki vanhan porvarillisen »vapaamielisyiden» rappeutumisesta. Sitä todistavat m. m. hänen kirjansa »Sosialidemokratian harhaopit» ja »Sosialidemokratisia tulevaisuudenkuvia», jotka todistavat harvinaista historiallista ja kansantaloudellista tietämättömyyttä. Näitä kirjoja lahjottelivat tehtaanherrat työväelleen — agiteeraten siten heitä työväenjärjestöihin. »Vorwärts» huomauttaa, että vapaamielinen puolue Richterissä menettää ainoan tottuneen valtiomiehensä, mutta sen politiikka tuskin paljoakaan huononee, sillä

hiljaista valtiollista itsemurhaa se on jo pitemmän aikaa ollut.

Räikeän valaistuksen kapitalistiseen voitonriistoon heittää Courrièren hirveä kaivosonnettomuus Ranskassa. Kamalata on kuulla, että v. 1852 perustetun yhtiön voitto jo 1857 nousi 50 %, 1867 200 %, 1891 766 % ja v. 1900 — huom! — 1040 % kapitaalista. Joka vuosi saa kukin osakkeenomistaja — tietysti kohtuulliseksi korvaukseksi afääri-nerostaan — rahansa kymmenkertaisina takaisin. — Päivän selvästi on todistettu, että tuhanten työläisten hirveä kuolema oli suoranaishen seurauksena kaivosherrain katalasta »säästäväisyydestä» suojelus- ja tukilaitoksia asettaessa. Ja sitten antoi jumala tietysti onnettomuuden tulla! Varotukseksi luonnollisesti! Mutta kelle? Yhteiskunta lienee vähitellen valmis riistämään ainakin kaivokset pois moisilta rosvoritareilta. — Työväki on kovin kiihdyksissä, mutta noudattaa rauhallista menettelytapaa. Uusi ministeri Clemenceau on ollut siellä lupailmassa.

Vangittujen puoluetovereitten tuhatlukuisesta joukosta Venäjällä ansainnevat mainita Rosa Luxemburg, kansainvälisen toimiston jäsen ja Vorwärtsin toimittaja, joka vangittiin Varsovassa, ja Martoff, sosialidemokratisen puolueen tunnetulta tieteilijöitä, joka

äskettäin Pietarissa kuuluu joutuneen »vapaalle leivälle».

Saksan poliisi on viime aikoina antanut sosialisteille — tietenkin hyvin käytettyjä — tilaisuuksia yhtä paljon ankaraan arvosteluun kuin myös hyvään nauruun. Ensin koetti eräs poliisikätyri Berlinissä lahjoa sosialisti Karl Fischeria apumiehekseen, jotta pääsisi sosialistien pelättyjen salahankkeiden (!) jäljille. Hän pääsi esimiehineen sanomalehdistön häpeäpaaluun, jossa seisovaa totisesti pidellään yhtä ankarasti kuin raipparangaistuksen aikana konsanaan piiskattua. Toinen saksalainen kätyri joutui suohon yrittäessään vakoilla Bebelin ja Kautskyn askeleita Brysselissä sosialistisen toimiston kokouksen aikana. Asiasta kirjottaa Internationalen sihteerin Camille Huysmans Belgian sosialistien »Peuple» (Kansa) nimisessä pää-äänenkannattajassa, huomauttaen kuinka sikäläinen kansantalo viime aikoina on ollut

vakoojain erityisen silmälläpidon alaisena. Maalisk. 3 p:nä saapui sinne Wolffin nimellä esiintyvä olio, joka heittäysi ystäväksi talon kirjakauppiaan kanssa, osti kansankalenterin, jossa on kansainvälisen toimiston jäsenten kuvat, ja oli etenkin 4 ja 5 p:nä innokas pyrkimään vierasten edustajain puheille. Pitääkseen junkkaria silmällä toimitti H. hänelle hotelliin sakin vankkoja raittiusmiehiä, joille asiamies maisteltuaan kotimaansa jaloa olutta kertoili asiansa sangen avoimesti ja näytteli esimiestensä kirjeitä.

Kun sitten jalo »tutkija» teki lähtöä kotiinsa, valmistivat Huysmans, puoluesihteerin Maas y. m. toverit hänelle pienen yllätyksen, tulivat näet asemalle ja paljastivat vakoojan koko yleisön nähtäväksi, eiköpä tämä liene kuumempia hetkiä elänyt, kuin olivat nämät — muutenkin niin pitkät — junanlähtösekkunnit, jolloin hänelle luvattiin toiseksi kertaa valmistaa vielä lämpimämpi kestitys.

SOSIALISTINEN AIKAKAUSLEHTI

käsittelee etupäässä yhteiskunnallisia kysymyksiä sosialismin kannalta. Lehteämme ovat luvanneet kirjoituksillaan avustaa useat tunnetut työväenasian ajajat. Tähän saakka ilmestyneissä numeroissa olemme jo voineet erityisesti seurata sellaisia tärkeitä ajankysymyksiä kuin esim. eduskunnuudistamis-, ammattiyhdistys- ja torpparikysymystä, sekä kotimaista ja ulkomaista sosialistista kirjallisuutta.

SOSIALISTINEN AIKAKAUSLEHTI ILMESTYY Helsingissä 2 kertaa kuukaudessa 24-sivuisena. Tilaisuhinta koko vuodelta 4 mk. (ulkomaille 5 mk.) ja puolelta vuodelta 2 mk. Lehteä saa tilata kaikista maamme postikonttoreista, lehden asiamiehiltä ja lehden konttorista *Saariniemenkatu 6, Helsinki*.

Lehteä saa vielä vuoden alusta. — Pyytäkää asiamieshintoja!

TOIMITUS.

Toimituksen osoite: Merik. 13, Helsinki. Tel. 50 25.
